

Informe sobre necesidade ou non da aprobación dun plan especial de infraestruturas e dotacións para a implantación dun campamento de turismo en solo rústico (Concello de Taboadela – Expediente XCP-23/077)

ANTECEDENTES

ÚNICO.- O 22.12.2023 tivo entrada no Rexistro Xeral da Xunta de Galicia (núm. 2023/2788681) oficio do alcalde de Taboadela no que formula a seguinte consulta á Xunta Consultiva en Materia de Ordenación do Territorio e Urbanismo:

"Solicítase por parte do concello de Taboadela á Xunta Consultiva en Materia de Ordenación do Territorio e Urbanismo informe sobre a autorización para un campamento turístico e as instalacións imprescindibles para o seu uso, situado en solo rústico de especial protección, consúltase sobre se a autorización se deberá tramitar coma licenza municipal ou ben é imprescindible a redacción dun Plan Especial de Infraestruturas".

A consulta vai acompañada dun informe do técnico municipal do 11.07.2023 relativo ao "Proxecto básico de campamento de turismo rectoral de Santiago de Rábeda", dos informes sectoriais emitidos na tramitación dese expediente así como documentación parcialmente lexible do proxecto do campamento de turismo.

CONSIDERACIÓNS XURÍDICAS

PRIMEIRA.- Segundo o disposto no artigo 2.1.b) do *Decreto 36/2022, do 10 de marzo, polo que se crea e regula a Xunta Consultiva en Materia de Ordenación do Territorio e Urbanismo*, correspóndelle a este órgano consultivo a emisión de informes sobre a aplicación e interpretación da normativa vixente en materia de ordenación do territorio e urbanismo que sometan á súa consideración as entidades que figuran no seu artigo 15, entre as que se atopan as entidades locais de Galicia.

SEGUNDA.- O Concello de Taboadela conta con Plan xeral de ordenación municipal aprobado pola Orde da Consellería de Política Territorial, Obras Públicas e Transportes do 11.07.2008 e do 07.10.2008. A súa normativa publicouse no *Boletín Oficial da Provincia de Ourense* do 29.01.2008.

Este PXOM está sometido ao réxime establecido na disposición transitoria primeira da *Lei 2/2016, do 10 de febreiro, do solo de Galicia* (en adiante, LSG), aplicable aos municipios con planeamento non adaptado e aos municipios sen planeamento e, en consecuencia, conservará a súa vixencia ata a súa revisión ou adaptación á LSG, consonte as regras previstas no apartado 1 da propia disposición, na redacción dada polo artigo 11 da *Lei 10/2023, do 28 de decembro, de medidas fiscais e administrativas* e que indica:

"2. O planeamento aprobado definitivamente con anterioridade á entrada en vigor desta lei e non adaptado á Lei 9/2002, do 30 de decembro, de ordenación urbanística e protección do medio rural de Galicia, conservará a súa vixencia ata a súa revisión ou adaptación a ela, consonte as seguintes regras:

[...]

d) Ao solo rústico aplicaráselle o disposto nesta lei para o solo rústico."

En consecuencia, ao solo rústico do Concello de Taboadela aplicaráselle directamente o réxime do solo rústico previsto na LSG e na súa normativa de desenvolvemento, nomeadamente o Regulamento da LSG, aprobado polo Decreto 143/2016, do 22 de setembro (en adiante, RLSG).

TERCEIRA.- A consulta formulada polo Concello de Taboadela refírese á necesidade de formular un plan especial de infraestruturas e dotacións para a implantación dun campamento de turismo e as instalacións imprescindibles para o seu uso en solo rústico.

Antes de entrar no exame da cuestión de fondo, debe apuntarse que, malia que a solicitude de informe se formula en termos xerais, vai referida ao proxecto básico e de execución de campamento de turismo reitoral de Santiago de Rábeda.

Cómpre advertir que a Xunta Consultiva en Materia de Ordenación do Territorio e Urbanismo ten entre as súas funcións a interpretación da normativa vixente en materia de ordenación do territorio e urbanismo, pero non pode resolver por vía de informe cuestións relativas a expedientes concretos de competencia municipal, de conformidade co disposto no artigo 16 do Decreto 36/2022, do 10 de marzo.

En consecuencia, non procede analizar a documentación técnica presentada relativa ao Proxecto básico e de execución de campamento de turismo reitoral de Santiago de Rábeda e, por tanto, este informe cinguese a determinar con carácter xeral se a implantación dun campamento de turismo no solo rústico require a tramitación dun plan especial de infraestruturas e dotacións.

CUARTA.- Aclarado o anterior, a primeira cuestión que debe ser obxecto de análise é a relativa á viabilidade da implantación dun campamento de turismo en solo rústico.

O artigo 35.1.d) da LSG considera un uso admisible nesta clase de solo os *"Campamentos de turismo coas obras, servizos e instalacións previstas na normativa vixente en materia de turismo, así como zonas especiais de acollida para autocaravanas e caravanas en tránsito, conforme o establecido na devandita normativa; e as instalacións de praia e actividades de carácter deportivo, sociocultural, recreativo e de baño, de carácter público ou privado, de uso individual ou colectivo, que se desenvolvan ao aire libre, coas obras e instalacións imprescindibles para o uso do que se trate [...]"*.

Resulta de interese salientar que a redacción actual deste precepto foi introducida polo artigo 7 da *Lei 18/2021, do 27 de decembro, de medidas fiscais e administrativas*, cuxa Exposición de motivos xustificou as razóns que determinaron a modificación nos seguinte termos:

"Por unha banda, modifícase a Lei 2/2016, do 10 de febreiro, do solo de Galicia, co fin de garantir a seguridade xurídica na aplicación da normativa urbanística vixente. Así, para aclarar as

numerosas dúbidas que se están a formular na práctica en relación coa implantación no solo rústico de campamentos de turismo e zonas de especial acollida para caravanas e autocaravanas en tránsito, procede engadir este uso expresamente entre os admisibles no solo rústico, e matizar que cando a Lei do solo se refire a campamentos de turismo debe entenderse con todas as instalacións, obras e servizos que se recollen na normativa vixente en materia de turismo, xa que, na práctica, está a aplicarse o último inciso da letra modificada, entendendo os concellos que, ao abeiro de licenza municipal, unicamente poden implantarse campamentos de turismo con obras imprescindibles para ese uso”.

Así pois, cabe extraer que o uso de campamento de turismo previsto no artigo 35.1.d) da LSG abrangue todas as obras, servizos e instalacións previstas na normativa sectorial de aplicación en materia de turismo e non se restrinxen ás imprescindibles para a implantación deste uso.

Por conseguinte, haberá que estar ao disposto na normativa sectorial aplicable, nomeadamente no *Decreto 159/2019, do 21 de novembro, polo que se establece a ordenación dos campamentos de turismo*, cuxo artigo 2 recolle a seguinte definición deste tipo de establecementos:

“1. Considérase campamento de turismo o establecemento de aloxamento turístico que, ocupando un espazo de terreo debidamente delimitado e dotado das instalacións e servizos que se establezan neste decreto, estea destinado a facilitar a estada temporal en tendas de campaña, caravanas, autocaravanas ou calquera outro elemento semellante facilmente transportable, así como doutras instalacións estables destinadas ao aloxamento temporal que sexan explotadas polo mesmo titular do campamento.

2. Enténdese por instalacións estables, destinadas a aloxamento temporal, as instalacións de elementos fixos prefabricados de madeira ou similares tipo cabana, bungalow ou outros elementos transportables e/ou desmontables, sempre que se trate de edificacións independentes ou pareadas, de planta baixa. Estas instalacións deberán contar coa homologación correspondente á normativa UNE que resulte aplicable”.

Ademais, o Capítulo II do citado decreto regula de xeito pormenorizado os requisitos de instalacións, equipamentos e servizos que deben cumprir todos os campamentos de turismo. Concretamente, o artigo 11 contén unha enumeración das instalacións e servizos exixibles a tales establecementos (instalación eléctrica, subministración de auga, tratamento e evacuación de augas residuais e tratamento e recollida de lixo).

QUINTA.- Exposto o que antecede, cómpre analizar se a implantación dun campamento de turismo en solo rústico precisa ou non da aprobación dun plan especial de infraestruturas e dotacións.

Os números 1 e 2 do artigo 36 LSG establecen que os usos e actividades relacionados no artigo 35 son admisibles en calquera categoría de solo rústico, logo da obtención do título habilitante municipal de natureza urbanística e previa autorización ou o informe favorable do órgano que teña a competencia sectorial do solo rústico de especial protección que no seu caso resulte afectado.

Mais, tal e como proclama a Exposición de motivos da mencionada lei, *“se establece unha excepción para aqueles usos que se considera que poden ter un impacto máis severo ... de tal xeito que para a súa implantación se exixirá a redacción dun plan especial de infraestruturas e*

dotacións ...”.

Nesta liña, o artigo 36.4 da LSG establece que *“os usos previstos nas letras o) e p) do artigo anterior requirirán a aprobación dun plan especial de infraestruturas e dotacións, agás que o planeamento urbanístico xeral xa cualifique un ámbito como equipamento ou que a actuación poida encadrarse no disposto no artigo 40 para as edificacións existentes de carácter tradicional. No caso de se implantar en solo rústico especialmente protexido, será preciso obter a autorización ou o informe favorable do órgano sectorial correspondente”*.

Os devanditos plans especiais de infraestruturas e dotacións teñen por obxecto, de acordo co establecido no artigo 73.1 da LSG, *“o establecemento e a ordenación das infraestruturas relativas ao sistema de comunicacións, transportes, espazos libres públicos, equipamento comunitario, instalacións destinadas aos servizos públicos e subministracións de enerxía e abastecemento, evacuación e depuración de augas e a implantación dos usos previstos nos puntos o) e p) do artigo 35.1, de conformidade co disposto no artigo 36.4”*.

Os usos e construcións que, de conformidade co establecido nos preceptos apuntados, requiren a aprobación dun plan especial de infraestruturas e dotacións para a súa implantación en solo rústico son os seguintes:

1. Construcións e rehabilitacións destinadas ao turismo que sexan potenciadoras do medio onde se localicen, previstas no artigo 35.1.o) da LSG.

Esta previsión foi desenvolvida polo artigo 54 do RLSG, que contén unha enumeración taxada das actividades que, para estes efectos, teñen a consideración de potenciadoras do medio onde se localicen e que, en síntese, quedan limitadas aos seguintes establecementos:

-Os establecementos de turismo rural.

-As pousadas; hoteis balneario, ligados ao aproveitamento de augas termais; hoteis – talaso, vinculados ao aproveitamento das augas do mar.

-Os albergues de peregrinos enunciados na letra c) do dito precepto.

-Outras instalacións turísticas no medio rural que teñan que localizarse inescusablemente nese medio concreto, tales como as situadas en ámbitos de montaña ou de salientables valores naturais, de tal xeito que é precisamente a natureza do servizo prestado pola instalación turística pretendida nese emprazamento o que determina a necesidade da súa implantación nese medio concreto e reúnan as condicións enunciadas no artigo 54.d) do RLSG.

-Os establecementos de aloxamento na modalidade de agroturismo, incluíndo o enoturismo.

2. Construcións e instalacións para equipamentos e dotacións públicos ou privados ás que se refire o artigo 35.1. p) da LSG.

Neste suposto, deberá terse en conta a definición de equipamento e dotación contida no apartado 3.4 do Anexo I do RLSG.

En atención ao exposto, cabe concluír que a implantación dun campamento de turismo coas obras, servizos e instalacións previstas no Decreto 159/2019, do 21 de novembro, se incardina no uso previsto no artigo 35.1.d) da LSG e require a previa obtención do título habilitante municipal de natureza urbanística, sen que resulte exixible a aprobación dun plan especial de infraestruturas e dotacións.

Corresponderá ao concello, no marco do procedemento de obtención do título habilitante municipal de natureza urbanística, verificar o cumprimento das condicións xerais das edificacións no solo rústico previstas no artigo 39 da LSG, en concreto que quede garantido o acceso rodado de uso público adecuado á implantación, o abastecemento de auga, a evacuación e o tratamento de augas residuais, a subministración de enerxía eléctrica, a recollida, o tratamento, a eliminación e a depuración de toda clase de residuos e, de ser o caso, a previsión de aparcadoiros suficientes, así como corrixir as repercusións que produza a implantación na capacidade e funcionalidade da redes de servizos e infraestruturas existentes.

CONCLUSIÓN

A implantación dun campamento de turismo coas obras, servizos e instalacións previstas na normativa vixente en materia de turismo, se incardina no uso previsto no artigo 35.1.d) da LSG e require a previa obtención do título habilitante municipal de natureza urbanística, sen que resulte exixible a aprobación dun plan especial de infraestruturas e dotacións.

O que se informa aos efectos oportunos, facendo constar a imposibilidade de resolver por vía de informe cuestións relativas a expedientes urbanísticos concretos de competencia municipal e que, de conformidade co disposto no artigo 16 do Decreto 36/2022, do 10 de marzo, este informe non é vinculante, pero ten carácter interpretativo da norma ou situación obxecto de exame e aplicación.